

Warszawa, 2 września 2026 r.
KL/569/176/IJ/2026

Pani
Marta Golbik
Przewodnicza Komisji Zdrowia
Sejm RP

Dotyczy: Projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne (druk 3002)

Szanowna Pani Przewodnicząca,

poniżej przedstawiamy stanowisko Konfederacji Lewiatan do projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (druk nr 3002) (dalej jako „Projekt”).

1. Projekt w obecnym brzmieniu

W naszej ocenie aktualne brzmienie Projektu stanowi istotny krok w kierunku wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-200/24 oraz zapewnienia zgodności krajowych regulacji z prawem Unii.

Doceniamy uwzględnienie postulatów zgłaszanych przez Konfederację Lewiatan w toku konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych na poziomie ministerialno-rządowym. W rezultacie obecny kształt Projektu pozwala na stworzenie bardziej przejrzystych i przewidywalnych ram funkcjonowania aptek, przy jednoczesnym zachowaniu mechanizmów służących ochronie pacjentów.

Projekt odchodzi od rozwiązań, które w praktyce prowadziłyby do odtworzenia generalnego zakazu reklamy aptek, oraz zastępuje stare brzmienie art. 94a Prawa farmaceutycznego modelem dopuszczalności reklamy z ograniczeniami.

TSUE w swoim wyroku wyraźnie podkreślił, że państwa członkowskie nie mogą wprowadzać ogólnego zakazu korzystania z reklamy przez przedstawicieli zawodu regulowanego. Z drugiej strony zasady wykonywania zawodu mogą określać ramy treści i formy informacji handlowych, jeżeli nie prowadzą do całkowitego wyłączenia reklamy (pkt

member of

BUSINESSatOECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

46-47 wyroku TSUE). Projekt odpowiada temu modelowi, nie zakazując reklamy jako takiej, a nadając jej pewne ramy i uwzględniając ograniczenia.

Projekt ogranicza takie formy reklamy, które mogą prowadzić do wprowadzenia pacjenta w błąd, oddziaływać na dzieci i młodzież, czy też wykorzystywać autorytet osób znanych publicznie lub posiadających wykształcenie medyczne. Są to ograniczenia odnoszące się do treści i metod przekazu, a nie do samego prawa apteki do prowadzenia reklamy. Taki model co do zasady odpowiada wskazówkom przedstawionym przez TSUE, który uznał, że cele ochrony zdrowia publicznego mogą być realizowane za pomocą środków mniej restrykcyjnych niż generalny zakaz reklamy (pkt 113 i 121 wyroku TSUE).

TSUE zwrócił uwagę, że polskie apteki „oferują usługi, takie jak akcje badań diagnostycznych”, które nie wiążą się bezpośrednio ze sprzedażą leków. Blokowanie możliwości promowania takich usług nie ma żadnego związku z celem zwalczania nadmiernej konsumpcji produktów leczniczych i stanowi nieproporcjonalną barierę dla swobody przedsiębiorczości (pkt 104-106 wyroku TSUE). Nowa regulacja dopuszcza prowadzenie reklamy między innymi w odniesieniu do świadczonych w aptekach usług, realizowanych świadczeń oraz programów zdrowotnych. Dzięki temu farmaceuci mogą uzyskać możliwość legalnego promowania profilaktyki, co realnie mogłoby odciążyć system ochrony zdrowia i wspierać prawa pacjentów do informacji o świadczeniach zdrowotnych.

Konfederacja Lewiatan także w pełni popiera uwzględnioną w projekcie likwidację zakazu reklamy placówek obrotu pozaaptecznego w zakresie wyrobów medycznych. Wskazana zmiana jest jak uzasadniona i korzystna, gdyż usuwa niespójność pomiędzy Prawem farmaceutycznym a ustawą o wyrobach medycznych – a więc de facto kolizję między tymi ustawami. Wzmacnia tym samym spójność systemu prawa, zwiększa przejrzystość, a zarazem przewidywalność i pewność prawa dla przedsiębiorców prowadzących obrót wyrobami medycznymi.

W naszej ocenie osiągnięty na etapie prac rządowych kompromis zasługuje na utrzymanie, a Projekt powinien być dalej procedowany w obecnym brzmieniu.

2. Odesłanie do norm etyki

W pierwotnej wersji Projektu znajdowało się odesłanie do zasad etyki i deontologii zawodu farmaceuty jako samoistnego kryterium oceny reklamy, które następnie zostało z niego usunięte. Należy to uznać za konieczną i pożądaną zmianę.

Przed wszystkim trzeba podkreślić, że rozwiązania oparte na szerokich, pozaprawnych klauzulach, odsyłających do treści kształtowanych poza procesem legislacyjnym, mogą prowadzić do istotnego osłabienia standardu pewności prawa, a w konsekwencji do niejednolitych, trudnych do przewidzenia rozstrzygnięć organów nadzoru i sądów.

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

Z perspektywy zasady legalizmu szczególnie problematyczne jest to, że tak skonstruowane odesłanie faktycznie przenosiłoby ciężar normowania granic dopuszczalnej reklamy z ustawodawcy na samorząd zawodowy, który tworzy i interpretuje normy etyki niemające charakteru powszechnie obowiązującego prawa. W praktyce oznaczałoby to, że zasady określające zakres dozwolonej komunikacji przedsiębiorcy aptecznego, a zatem zasady ograniczające swobodę działalności gospodarczej, byłyby współkształtowane nie przez mające do tego mandat organy władzy państwowej, ale właśnie przez samorząd zawodowy.

Należy pamiętać, że apteki są prowadzone nie tylko przez farmaceutów, ale również przez osoby fizyczne nieposiadające wykształcenia farmaceutycznego, a także osoby prawne niepowiązane z farmaceutami. Podporządkowanie ich normom etyki zawodowej, kształtowanym i interpretowanym przez samorząd zawodowy, do którego nie należą, prowadziłoby do nieuzasadnionego rozszerzenia wpływu samorządu na podmioty spoza jego struktury.

Ponadto biorąc pod uwagę obecne brzmienie Kodeksu Etyki Farmaceuty, odesłanie do niego w nowych przepisach o reklamie aptek może doprowadzić do przywrócenia całkowitego zakazu reklamy, przynajmniej w odniesieniu do farmaceutów. Taki skutek byłby szczególnie ryzykowny w kontekście obowiązku pełnego wykonania wyroku TSUE. Jeżeli formalnie uchylony zostaje zakaz generalny, ale w praktyce dopuszczalność reklamy zależy od pozaprawnych, szerokich i restrykcyjnie interpretowanych przez samorząd zawodowy standardów, łatwo postawić zarzut, że państwo członkowskie nie zapewniło skuteczności prawa UE i w istocie utrzymało ograniczenie o analogicznym rezultacie. Wprawdzie TSUE w swoim wyroku wskazuje, że właściwe uregulowanie ograniczeń reklamy aptek mogłoby polegać na dopuszczeniu takiej reklamy z poszanowaniem warunków, które pozwoliłyby na zachowanie etyki zawodowej farmaceutów, poprzez uregulowanie, w razie potrzeby w sposób ścisły, form i warunków, jakie może przybrać wspomniana reklama (pkt 121 wyroku TSUE), jednak wprost mówi też, że zakaz taki nie może być ogólny i całkowity (pkt 47 oraz pośrednio pkt 121 wyroku TSUE).

Jednocześnie podstawowe standardy wykonywania zawodu farmaceuty (w tym obowiązki związane z tajemnicą zawodową, niezależnością zawodową czy wykonywaniem zawodu z należytą starannością) są już zabezpieczone ustawowo w przepisach dotyczących zawodu farmaceuty, dlatego nie ma potrzeby ponownie regulować ich w przepisach o reklamie.

Z uwagi na powyższe, niezbędne jest utrzymanie rozwiązania opartego na zamkniętych, ustawowych kryteriach dopuszczalności reklamy, bez tworzenia „furtki” do ograniczania komunikacji poprzez normy pozaprawne (w tym poprzez szerokie i niedookreślone odesłania do zasad etyki i deontologii). Taki model najlepiej realizuje zarówno standard proporcjonalności z prawa UE, jak i krajowe wymagania wynikające z zasady legalizmu i pewności prawa.

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

3. Wykształcenie farmaceuty

Konfederacja Lewiatan pragnie jednocześnie odnieść się do pojawiających się w debacie publicznej wątpliwości dotyczących użycia w uzasadnieniu Projektu pojęcia „wykształcenia medycznego” oraz „wykształcenia farmaceutycznego”. Kwestia ta ma jednak charakter wyłącznie terminologiczny i wynika z utrwalonej siatki pojęciowej obowiązujących przepisów ustawy – Prawo farmaceutyczne.

Należy podkreślić, że farmaceuci wykonują zawód medyczny (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty). Jednocześnie jednak przepisy ustawy Prawo farmaceutyczne od lat posługują się odrębnymi pojęciami wykształcenia medycznego i wykształcenia farmaceutycznego. Rozróżnienie takie występuje np. w przepisach regulujących reklamę produktów leczniczych.

W konsekwencji zastosowanie analogicznej terminologii w projektowanych przepisach należy postrzegać jako przejaw zachowania spójności systemowej i zgodności z dotychczasową konstrukcją ustawy. Ewentualna zmiana tej terminologii wymagałaby ingerencji w inne obowiązujące przepisy prawa farmaceutycznego i wykraczałaby poza zakres przedmiotowy procedowanej nowelizacji. Z tego względu podnoszone zastrzeżenia nie uzasadniają dokonywania zmian w Projekcie na obecnym etapie prac legislacyjnych.

W ocenie Konfederacji Lewiatan dalsze procedowanie Projektu bez wprowadzania dodatkowych zmian pozwoli na szybkie i skuteczne wykonanie wyroku TSUE oraz zakończenie trwającego od wielu miesięcy stanu niepewności prawnej dotyczącego zasad reklamy aptek.

Osiągnięty na etapie prac rządowych kompromis w Projekcie ustawy jest wyważony. Wykonuje wyrok TSUE w sprawie C-200/24, umożliwia aptekom rozpowszechnianie informacji o swoim asortymencie i usługach, jednocześnie ujmując te działania w ramy chroniące zdrowie publiczne.

Wyrażamy nadzieję na sprawne zakończenie procesu legislacyjnego i pozostajemy do dyspozycji w przypadku potrzeby przedstawienia dodatkowych informacji lub stanowiska Konfederacji Lewiatan.

Z poważaniem

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

BUSINESSatOECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy